

17.3.2020

Salassa pidettävä JulKL 24.1 § 15
(HUOM: tulee julkiseksi päätöksen julkistamisen yhteydessä)

Finanssivalvonnan johtajan esitys luottolaitosten lisäpääomavaatimusten alentamisesta

Esitän, että Finanssivalvonnan johtokunta:

- päättää luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4 ja 6a §:n mukaisesti rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän ydinpääomalla katettavan lisäpääomavaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri) poistamisesta Nordea-ryhmältä (3,0 %), OP Ryhmältä (2,0 %), Kuntarahoitus Oyj:ltä (1,5 %) sekä muilta luottolaitoksilta (1,0 %, Aktia Bank Abp, Danske Kiinnitysluottopankki Oyj, Evli Pankki Oyj, Handelsbanken Rahoitus Oyj, Oma Säästöpankki Oyj, POP Pankki-liitto osk, S-Pankki Oy, Suomen Hypoteekkiyhdistys, Säästöpankki-liitto osk, Ålandsbanken Abp).
- päättää luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 §:n mukaisesti muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskevan lisäpääomavaatimuksen (O-SII puskuri) alentamisesta OP Ryhmän osalta 1,0 %:iin (2,0 %).
- korostaa päätöksestä tiedottaessaan, että pääomavaatimusten kevennyksiä ei tule käyttää voitonjakoon tai tulospalkkioiden maksuun.

Finanssivalvonta on tarkistanut Nordea-ryhmän (2,0 %) ja Kuntarahoitus Oy:n (0,5 %) muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskevan lisäpääomavaatimuksen. Tehty tarkistus ei anna aiheutta pääomavaatimuksen muuttamiselle.

Esitän päätöksen tulevan voimaan välittömästi. Päätöksen tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä luottolaitosten kykyyn rahoittaa taloutta.

Koronaviruspandemian aiheuttaman poikkeuksellisen talouden ja rahoitusjärjestelmän kriisitilanteen vuoksi esitän alennettavaksi luottolaitosten pääomavaatimuksia luottolaitossektorin luotonmyöntökyvyn parantamiseksi sekä kotitalous- ja yrityssektorin rahoituksen turvaamiseksi. Alentaminen toteutetaan niin, että järjestelmäriskipuskurivaatimus poistetaan kaikilta luottolaitoksilta ja O-SII-pääomavaatimuksia muutetaan siten, että kaikkien luottolaitosten rakenteelliset puskurivaatimukset alenevat yhdellä prosenttiyksiköllä.

Nykytilanteessa makrovakauspoliitikalla voidaan helpottaa yritysten rahoitusoloja muuttamalla luottolaitosten rakenteellisia makrovakauspuskurivaatimuksia eli ns. järjestelmäriskipuskurivaatimusta ja/tai muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten O-SII-lisäpääomavaatimusta. Muut makrovakausrakenteelliset välineet ovat joko laissa kiinteästi määriteltäviä, eivät ole käytössä eikä näin alennettavissa (muutuva lisäpääomavaatimus) tai kohdistuvat luottolaitosten asuntoluotonantoon (enimmäisluototussuhde, asuntolainojen riskipainolattia).

Rakenteelliset makrovakauspuskurit on asetettu ensi sijassa pankkisektorin vakavien finanssijärjestelmään liittyvien ongelmien rajoittamiseksi

kriisitilanteissa. Nykyisessä poikkeuksellisessa tilanteessa makrova-
kauspuskureita on kuitenkin perusteltua alentaa, jotta luottolaitosten
kyky myöntää luottoja yrityssectorille ei heikkenisi puskurivaatimusten
luotonantoa rajoittavien vaikutusten vuoksi.

Järjestelmäriskipuskurin poistaminen koskee kaikkia luottolaitoksia joi-
hin puskuria on sovellettu. On perusteltua, että johtokunta viestinnäs-
sään luottolaitoksille painottaa vapautuneiden pääomapuskureiden hyö-
dyntämistä yleisöluotonannon tukemiseksi. Järjestelmäriskipuskurin
alentaminen yhdellä prosenttiyksiköllä lisää luottolaitossectorin luoton-
antokapasiteettia laskennallisesti noin 42 mrd eurolla.

OP Ryhmän *muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luotto-
laitosten O-SII-lisäpääomavaatimuksen* alentaminen 1,0 prosenttiyksi-
köllä noudattaa Euroopan keskuspankin (EKP) nk. uutta lattiametodolo-
giaa ja on myös nykyisessä kriisitilanteessa perusteltua tasapuolisten
kilpailuedellytysten säilyttämiseksi. EKP:n lattiametodologia antaa kulle-
kin luottolaitokselle O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota
vasten kansallisen makrovakausviranomaisen asettamia pääomavaati-
muksia arvioidaan SSM-asetuksen¹ artiklaa 5 sovellettaessa.

O-SII-lisäpääomavaatimuksen kalibrointimetodologiassa on perusteltua
siirtä lähemmäksi yhteiseurooppalaista arviointikehikkoa kuitenkin niin,
että minimitasoa korkeammat O-SII-lisäpääomavaatimukset säilytetään
euroalueen keskimääräistä tasoa korkeampina. Minimitasoa korkeam-
pien O-SII-lisäpääomavaatimusten säilyttämistä puoltaa mm. se, että
Suomen luottolaitossectorin koko talouteen nähden on suuri ja sectorin
keskittyneisyys sekä riippuvuus markkinavarainhankinnasta ovat euro-
alueen keskimääräistä tasoa korkeampia.

Allaolevasta taulukosta ilmenevät EBA:n ohjeistuksen² perusteella las-
ketut O-SII-pisteet luottolaitoksille vuoden 2019 lopun tietojen perus-
teella.

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys	O-SII-pisteet yhteensä	O-SII-luottolaitos
Nordea	62,29	48,85	90,12	70,23	67,87	Kyllä
OP Ryhmä	15,55	18,33	3,03	8,69	11,40	Kyllä
Kuntarahoitus	4,76	1,06	1,75	7,06	3,66	Kyllä
Säästöpankkiryhmä	1,36	1,82	0,06	0,59	0,96	Ei
Aktia	1,03	1,20	0,12	0,75	0,77	Ei
S-Pankki	0,81	1,47	0,05	0,28	0,65	Ei
Ålandsbanken	0,69	0,78	0,33	0,54	0,58	Ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,65	0,41	0,20	0,77	0,51	Ei
POP Pankki -ryhmä	0,55	0,90	0,01	0,13	0,40	Ei
Oma Säästöpankki	0,42	0,54	0,00	0,11	0,27	Ei
Hypoteekkiyhdistys	0,40	0,37	0,01	0,15	0,23	Ei
Evli Pankki	0,11	0,20	0,04	0,16	0,13	Ei
Handelsbanken Rahoitus	0,06	0,03	0,00	0,00	0,02	Ei

¹ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille

² EBA/GL/2014/10, 16 joulukuuta 2014, Ohjeet kriteereistä direktiivin 2013/36/EU (CRD) 131 artiklan 3 kohdan sovel-
tamisedellytysten määrittämiseen muiden järjestelmän kannalta merkittävien laitosten (O-SII:t) arviointia varten

O-SII-pisteytyksen perusteella arvioidut ja mitoitettut O-SII-lisäpääomavaatimukset on esitetty alla olevassa taulukossa:

O-SII-luottolaitos	Esitetty lisäpääomavaatimus
Nordea	2,00 %
OP Ryhmä	1,00 %
Kuntarahoitus	0,50 %

Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten O-SII-lisäpääomavaatimuksen alentaminen yhdellä prosenttiyksiköllä OP Ryhmän osalta lisää luottolaitossektorin luotonantokapasiteettia laskennallisesti noin 10 mrd euroa.

Järjestelmäriskipuskurin poistamista ja O-SII-puskurien tarkistamista koskeva päätös edistää myös siirtymistä uuden luottolaitosdirektiivin (CRD5)³ mukaiseen sääntelykehikkoon, jossa yksittäisten luottolaitosten systeemisestä merkittävydestä aiheutuvat riskit on katettava yksinomaan O-SII-lisäpääomavaatimuksilla. Näin ollen on perusteltua, että O-SII-puskurivaatimukset heijastavat luottolaitosten systeemisen merkittävyyden eroja.

³ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/878, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta, artikla 131